

Predlog Udruženja likovnih umetnika Srbije paketa mera za samostalne umetnike tokom vanrednog stanja

Poštovana predsednice Vlade Ana Brnabić,

Obraćamo Vam se u vanrednim okolnostima do sad nezabeležene pandemije, koja je u svega nekoliko nedelja blokirala život i produktivnost svih zemalja sveta. U cilju što efikasnije borbe protiv pandemije, vlade svih država sveta donele su oštre mere smanjenja socijalnih kontakata, savetujući stanovništvu da u danima izolacije provode vreme gledajući filmove, čitajući knjige ili obilazeći po Internetu virtualne postavke izložbi mnogobrojnih muzeja i galerija. Tako se ispostavlja da dela samostalnih umetnika - filmovi, predstave, romani, poeme, slike, skulpture u ovako složenim društvenim krizama imaju jednu od vodećih uloga u zajednici, pokazujući zbog čega se stvaralaštvo smatra delatnošću od posebnog društvenog značaja. Sa druge strane, upravo je mera izolacije ta koja ugrožava pravo na rad samostalnih umetnika, čineći ih posebno ranjivom grupom. Stoga bismo želeli da Vam ukažemo na specifičnost problema sa kojima se suočavamo i pokušamo da ponudimo moguća rešenja.

Uz veliko uvažavanje prioriteta i razumevanje neophodnosti ulaganja u oblast zdravstva, našim umetnicima je u trenutnim okolnostima, kao i mnogim drugim privrednicima, u potpunosti onemogućeno pravo na rad usled čega su brojni od njih egzistencijalno ugroženi.

Kao stvaraoci u kulturi koji velikim delom zavise od isplata državnih institucija, ali i tržišnih kretanja, naši umetnici se nalaze u veoma teškom položaju. Njihovi projekti finansiraju se pretežno putem javnih konkursa za vizuelne umetnosti i savremeno stvaralaštvo Ministarstva kulture Republike Srbije kao i konkursa jedinica lokalnih samouprava (koji su bez izgleda da se realizuju u dogledno vreme).

Mnogi stvaraoci su izgubili priliku za međunarodne konkurse, izložbe i prodaju dela. Veliki broj prihoda se ostvaruje van formalnih ugovora, pa je teško pobrojati sve gubitke koje umetnici trpe, kao i poslovne rizike kojima su izloženi.

Takođe, kao Udruženje izražavamo bojazan da se situacija neće popraviti ni nakon okončanja vanrednog stanja. Usled osiromašenosti društva, očekujemo da će biti smanjena ulaganja u kupovinu ili narudžbinu umetničkih dela, ali i angažovanje umetnika na drugim umetničkim projektima.

Nepovoljne prilike za likovne umetnike, kao i ceo kulturni sektor, će trajati sigurno i mesecima nakon normalizacije zdravstvene situacije. Imajući u vidu iznetu situaciju, predlažemo sledeći **paket mera podrške samostalnim umetnicima tokom trajanja vanrednog stanja i po okončanju:**

1. Od uvođenja vandrednog stanja u periodu od šest meseci obezbeđivanje nadoknada u visini minimalne mesečne zarade u neto iznosu od 30.367,04 dinara samostalnim umetnicima, s obzirom da su onemogućeni da prihode za vreme vanrednog stanja;
2. Higijenski i prehrambeni paketi pomoći za najugroženije članove umetničkih udruženja;
3. Nakon okončanja vanrednog stanja, otpis i/ili prenos sredstava za izmirenje dugova i pripadajućih kamata nastalih neblagovremenim uplatama doprinosa za socijalno osiguranje od strane jedinica lokalnih samouprava;
4. Donošenje paketa ekonomskih mera nakon okončanja vanrednog stanja za umetnike (naknade u vidu stipendija za stvaranje umetničkih dela, naknade za nabavku materijala i opreme za rad, oslobođanje od poreza na autorske honorare za poslove zaključene od početka proglašenja vanrednog stanja do kraja tekuće godine, povećanje normiranih troškova na 90% pri obračunu poreza na prihode od autorskih dela tj. izmena člana 56. Zakona o porezu na dohodak građana i druge olakšice).

Ukoliko bi vam olakšalo rad, predlažemo da se realizacija vrši elektronskim prijavama putem formulara koje će umetnici sami popunjavati ili će udruženja koordinirati prikupljanje tekućih računa za uplatu.

U nadi da ćete usvojiti predložene mere, Udruženje likovnih umetnika Srbije stoji vam na raspolaganju za njihovu efikasnu realizaciju i koordinaciju sa umetnicima.

Srdačan pozdrav,

U ime Udruženja likovnih umetnika Srbije

Krizni štab za kontakt sa Vladom